

Mic îndrumar pentru lucrarea de licență

COSTIN MOISIL

Mic îndrumar
pentru
lucrarea de licență

Redactor: Gabriela Bejan
Tehnoredactor: Andreea Mitu
Copertă: Gabriela Bejan & George Păiș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MOISIL, COSTIN

Mic îndrumar pentru lucrarea de licență /

Costin Moisil. - București: Editura Universității Naționale de Muzică
București, 2023

ISBN 978-606-659-141-6

001.8

© 2023 Costin Moisil. Toate drepturile rezervate.
Responsabilitatea privind copyrightul și conținutul materialului
inclus în acest volum revine exclusiv autorului.

Editura Universității Naționale de Muzică București, 2023
Strada Știrbei Vodă 33
010102 București, România
E-mail: edituraunmb@unmb.ro

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
CAPITOLUL I	
PLANUL LUCRĂRII DE LICENȚĂ	11
Alegerea temei.....	11
Conținutul și structura tezei.....	13
Planificarea lucrului.....	17
Din nou despre alegerea temei.....	18
Câteva situații particulare.....	19
CAPITOLUL II	
SURSE BIBLIOGRAFICE	23
Volume de referință.....	24
Lexiconul lui Viorel Cosma și alte instrumente de lucru pentru muzica românească.....	27
<i>Grove Music Online</i>	30
Biblioteci fizice. Cataloage fizice și electronice.....	35
Biblioteci digitale. JSTOR.....	42
CAPITOLUL III	
SCRIEREA LUCRĂRII	47
Stilul muzicologic.....	47
Plagiatul.....	53
Referințele bibliografice.....	67

ANEXE	73
Anexa 1. Volume de referință și instrumente de lucru	73
Anexa 2. Un fragment din volumul Valentinei Sandu-Dediu, <i>În căutarea consonanțelor</i> , utilizat pentru discuțiile legate de plagiat și parafraze corecte (capitolul 3).....	75
Anexa 3. Notarea referințelor bibliografice potrivit metodologiilor de licență și disertație ale Facultății de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie muzicală.....	76
Anexa 4. Comenzi de tastatură pentru scrierea unor diacritice și semne speciale.....	82

CUVÂNT ÎNAINTE

Într-o lume normală, această carte n-ar fi existat. Tinerii studenți ar fi învățat încă din școala generală și liceu cum să își planifice o mică cercetare, unde și cum să găsească o bibliografie relevantă, cum să extragă ideile principale dintr-o lucrare și apoi să le expună cu propriile cuvinte.

Însă lumea în care trăim nu este normală. La sfârșitul unei pandemii și în mijlocul unui război cumplit, oamenii au dificultăți în a distinge sursele credibile de cele care răspândesc fantasmagorii. Jurnaliștii se încâpățânează să arate cu dovezi limpezi, unui public indiferent, că politicieni de frunte au tot plagiat de-a lungul vieții – atât cei români cărora li se impută ratarea intrării în spațiul Schengen, cât și cei austrieci responsabili pentru vetoul din consiliul JAI. Iar bugetul educației se comportă într-un mod bizar: pe măsură ce crește, devine tot mai mic.

Îndrăznesc totuși să cred că o lume „normală” nici nu există: „Lumea-i cum este... și ca dânsa suntem noi”. Există probleme și trebuie să încercăm să le rezolvăm. Dacă tinerii nu sunt pregătiți în liceu să scrie un mic text, ei vor trebui să învețe acest lucru la facultate. Din acest motiv, din anul 2015, planul de învățământ al programelor muzică și muzică religioasă din Universitatea Națională de Muzică din București include

– după cum se întâmplă la universități din întreaga lume – și un curs practic de scriere academică (principii de cercetare și redactare). Cartea de față reprezintă un ajutor pentru studenții acestui curs, care sunt uneori copleșiți de lucrurile noi pe care trebuie să le învețe într-un timp destul de scurt. Ea este, cu siguranță, folositoare și studenților de la cursul de etică și integritate academică, pe care îl parcurg studenții de la toate programele de master și care dedică un spațiu important problemei plagiatului.

Volumul a fost gândit să folosească în primul rând studenților de la cursurile sus-amintite. El nu reprezintă în niciun chip un mic tratat, ci mai degrabă un instrument ajutător pentru teme, teste și examene și un document în care sunt cuprinse parte din informațiile de la curs. Din aceste motive, am ales să dezvolt unele secțiuni mai mult, în vreme ce asupra altora nu am zăbovit. De asemenea, sunt conștient că nivelul studenților de la aceste cursuri este destul de diferit: unii ar citi cartea cu mare dificultate, în vreme ce alții ar găsi-o plictisitoare, plină de banalități. Speranța mea, probabil iluzorie, este ca, în timp, numărul celor din a doua categorie să crească cât mai mult.

Se cuvine să aduc mulțumiri tuturor celor care au făcut ca volumul să arate în forma în care este astăzi. Este cu neputință însă să îi pomenesc pe toți cei cărora le sunt dator: profesori, colegi, cercetători ale căror articole le-am citit și de la care am învățat câte ceva despre referințe bibliografice, exprimare sau plagiat. Totuși, țin să mulțumesc în mod special soției mele, de la care am primit primele lecții despre munca într-o editură și care m-a împrietenit cu calculatorul. Apoi, colegilor din redacția *Musicology Today*, Benedicta Pavel și Vlad Văidean, cu care am dezbătut în numeroase rânduri probleme de editare și alături de care am urât împreună scrisul cu bold în locuri nepotrivite. De asemenea, Florinei Popa, care mi-a încredințat cursul de „principii” și m-a încurajat constant în anii în care l-am predat.

Îi sunt recunoscător Universității din București, care a derulat un proiect FDI de consolidare a integrității academice ce a dat naștere unei serii de cursuri ce discută plagiatul și care îi are ca profesori pe participanții cei mai activi în dezbaterile publice legate de plagiat: Marian Popescu, Marius Andruh, Liviu Papadima, Cristian Preda și, desigur, Emilia Șercan.

Cele mai calde mulțumiri se cuvin Gabrielei Bejan și Andreei Mitu, care s-au ocupat de redactarea, tehnoredactarea și publicarea cărții cu profesionalism, conștiinciozitate și grijă pentru detaliu. Gabriela, cu ochiul său atent, a îndreptat multe greșeli din manuscris și, împreună cu George Păiș, m-a răsfățat cu o serie de propuneri grafice și m-a lăsat să am ultimul cuvânt în alegerea copertei. Le mulțumesc tuturor și mă bucur că am lucrat împreună.

Gândurile mele din urmă se îndreaptă spre cele trei persoane dragi pe care le-am pierdut în ultimii ani: mama mea, Katy Romanou și Speranța Rădulescu. Cartea aceasta și oricare alta ar urma li se datorează.

Costin Moisil

PLANUL LUCRĂRII DE LICENȚĂ

Teza de licență pentru programele muzică și muzică religioasă de la Universitatea Națională de Muzică din București este o lucrare muzicologică de peste 30 de pagini (peste 40, în cazul specializării din urmă). În acest capitol voi discuta cum se alege subiectul lucrării de licență, care este structura acesteia și cum se planifică lucrul pentru ea.

Alegerea temei

Este recomandabil ca studentul să aleagă o temă care îi face plăcere și pe care o poate duce la bun sfârșit într-un an de lucru. Studentul trebuie să-și evalueze cu onestitate calitățile și, în funcție de ele, să-și aleagă subiectul. Câteva exemple: cel care are o bună citire a partiturilor și auzul interior dezvoltat se poate îndrepta către un subiect la care este necesară analiza unor piese; cineva slab la teorie, cu probleme la dictat, va evita o teză care presupune transcrierea unor piese înregistrate pe teren; un altul, cu dificultăți de exprimare, nu va încerca o temă de estetică. De asemenea, un student căruia îi displace muzica contemporană, de pildă, nu trebuie să aleagă – sau să accepte ca propunere din partea îndrumătorului – o temă legată de modernismul radical.